శ్రీ గోపాల నక్షత్రమాల

పండితోత్తములారా !

ఏతద్గ్రంథమును నీకవిని గుఱించి సూక్ష్మముగాఁ బ్రసంసించఁదలంచితి, నాదరాయత్తచిత్తులై యామోదింతురుగాత.

"భగవత్సృష్టిసంబంధమైన చేతనంబులలో మనుష్యజన్మం బుత్కృష్టంబు; యందును వ్యక్తిగలిగి సంచరించుట కడు శోచనీయంబు; మఱియు లోకంబున జన్మించినదాది సకల విద్యాపరిపూర్ణుఁడై జ్ఞానశక్తివంతుఁడై భక్తియుక్తిత్వమునఁబరమేశ్వరధ్యానశీలుఁడై వెలయుట పూర్వసంచితఫలంబుగదా? గాన నట్లే నీకవియు క్వచిద్వయోప్రాయంబుననె ననన్యకళాపారంగతుఁడై దనసామర్థ్యమునకుఁ దగినట్లు "శ్రీగోపాలనక్షత్రమాల" యను చిఱుఁబొత్తము నొండు రచియించి కృతకృత్యుఁడయ్యె; నిందలి పద్యంబులును ముద్దులుఁగులుకు తేటఁ దెల్లమగు నచ్చతెలుఁగు పలుకులచే ద్రాక్షాపాకకలితంబుగా వీనుల కింపై విలసిల్లుచుండె నైనను నిది ప్రాథమిక కవిత్వరచనయు చిన్నతనమునఁ జెప్పినదగుట నక్కడక్కడఁ బునరుక్తి పదసంధి యర్థసందర్భము ప్రాస విశ్రమాదిదోషములుఁగలవు గాని యన్నియు సాధ్యమైనంతవరకు పరిశీలింపఁబడియె.

"శ్లో॥ ప్రమాదో ధీమతామపి" యనురీతి నెట్టివారికేని లోపములుండుట సహజంబగు నదియునుంగాక మ॥ ....

ప్రాజ్ఞులార ! నిరసించంబోకుఁడీ రాఘవే, శ్వరుచారిత్రము నెందఱెన్నిగతులఁ వర్ణించిరఁ గ్రాలదే? ....
యనునట్లు దేవతా నుతిపూర్వకమైన గ్రంథముగాన నట్లే యాచంద్రార్క స్థాయిగా వర్థిల్లునుగాత ! కీర్తి శేషుఁడగు నీకవితత్వమునకు యాభగవంతుఁడు చల్లనిచూడ్కిచేత సుస్థిరత్వముఁగలుగ జేయుగాత. మరియు నీకవికి బంధువులును యీమనిగ్రామనివాసులగు కన్నెగంటి వెంకటనారాయణగారి ద్రవ్యసహాయమునను యీగ్రామ మునసబుగారగు అంచె శివయ్యగారి ప్రోత్సాహమువల్లను యీగ్రంథ ముద్రణము నిర్వహింపఁబడియె. వీరి కిట్టులనే భాషాభిమానమును గలుగఁజేయుటకై భగవంతుఁడుఁ దోడ్పడుగాక.

ఇట్లు,

కవి చింతపల్లి రామకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి.

యీమని, తెనాలితాలూకా

బ్రహ్మశ్రీ చింతపల్లి రామకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు యీగ్రంథమును ముద్రించుటకనుకూలముగా వ్రాసి మాకొసంగి సహాయమొనర్చినందులకు వారికెంతయు కృతజ్ఞులము.

ఇట్లు విధేయుడు,

ఏతద్గ్రంథప్రకాశకులు,

కన్నెగంటి వెంకటనారాయణచౌదరి.

శ్రీ గురుభ్యోనమః.

శ్రీగోపాలనక్షత్రమాల.

ఇష్టదేవతా ప్రార్థనాదికము

—* శ్రీ సరస్వతీ స్తోత్రము *—

సీ॥ వదనారవింద సం • వాసియగా భ్రమరంబు
కరణి మోమునఁ దిల • కంబుదనరఁ
గరికరోపమమైన • కచభరంబల్లనఁ
దగు సౌరునను, కటీ • తటినటింప
సకలసంగీత శా • స్త్రనికేతనంబైన
వల్లకి కరపల్ల • వమునఁదనర
రమణీయరత్న వి • భ్రాజిత మేఖలా
వలయంబు లలిత ర • వంబులెసఁగ
తే॥ గీ॥ సర్వభూషణనినదముల్ • సందడింపఁ
దను లతాకాంతి దిశలెల్ల • దళముకొనఁగఁ

తెలఁగి చిఱునవ్వు లయ మీఱు ♦ నలువరాణి
చెలఁగి భక్తుల నెప్డు ర♦క్షించుగాక॥

—* శ్రీరామ స్తవము *—

చ॥ రమణి! సువర్ణశైలమతి♦రమ్యముగా గురువర్ణ మొప్పెడిన్
నమల నఖాంకురాశ్రయత♦నాననిఁ; నర్మముగాఁగఁబల్కఁడాఁ
గమలదళాక్షి! సీత! తన ♦ కంచుకమున్ సవరింప సిగ్గునన్
భ్రమదముఁజెందునట్టిరఘు♦రాముఁడొసంగుతమాకభీష్టముల్॥

కం॥ మురహర! నరసఖ! కరినుత!
కరుణాకర! భక్తవరద! కౌస్తుభవత్సా!
గిరిభిన్ముఖ సంరత్సా!
ఖరకరసోమాక్ష! నక్రగర్వవిపత్సా!॥

—* శ్రీ శివస్తవము *—

చ॥ జలజనిభాక్షికో? రజత ♦ శైలశిఖోపరిభాగమందునన్
జలదమొకో?లసన్మదగ♦జంబొకో?నాఁదగఁగంటె?నీలిమన్
లలన!యనంగ;నప్పు డతి♦లజ్జవహించియుచూరుపర్వోదన్
బాలుపుగఁగూర్చుగారినిఁగ♦వుంగిటఁజేర్చు;యుమేశుగాల్చెదన్

—* శ్రీ గురుస్తుతి *—

కం॥ వినుతి నొనర్చెద; మద్గురు
ఘనతర విద్వత్సుమేరుఁ! ♦ గవితాధారున్

మనమున సంతసమలరఁగ
ననఘుని! గుడిపూడి పూర్ణయాఖ్యునిఁ దొలుతన్॥

—* శ్రీసుకవి (విజ్ఞాపనము) *—

ఉ॥ వారిని నేర్చి; క్షీరమున ♦ ఘారిత మానసమైన యంచ; వే
జేరఁగఁ దీయు మాడ్కి; మది ♦ సిద్ధమటంచుఁ దలంచి; మీరు; వి
స్తారము లైన వాక్యముల ♦ సంహతి బాపి రసాస్పదోక్తులిం
పారఁ గ్రహించి నన్నుఁ బరిపాలనఁ జేయుఁడు; సత్కవీశ్వరుల్॥

—* కవి స్వప్నవృత్తాంతము *—

సీ॥ కలువలఱేని నెక్కసమాడు చిన్నారి,
మోమునఁ జిఱునవ్వు ♦ మొలక లెత్తఁ
గాదమ బెబ్బులిగోరు ♦ నెదను శోభిలుచుండఁ,
బలుముత్తియపుసరుల్ ♦ పరిఢవిల్ల
మొలఁజుట్టు బంగారు ♦ చెలువొందు మొలత్రాటఁ,
జిఱుగజ్జెల్లనుఁ ♦ జెలఁగి మ్రోవఁ
దోరంపుఁ బచ్చరా ♦ తొడవులు మెఱయంగ
సికను పింఛెఁపుదండ ♦ చెల్వుమీఱఁ
తే॥ గీ॥ గేలుఁగవఁ బిల్లఁగ్రోవినిఁ ♦ గీలుఁగొల్పి
పదములందున నందియల్ ♦ రొదలొనర్ప
బసిఁడి దువ్వల్వ క్రేవల; గో ♦ పాలబాలుఁ
డలమిఁ గలలోనఁ బొడఁజూపి ♦ యిట్టులనియె॥

—* శ్రీ భగద్వాక్యము *—

మ॥ వినుమో రామకవీ? మదీయకృతిఁగా • వేగంబె నీవిప్పుడున్
గనకస్థాపిత తారహారముగఁదీ • గావించి కబ్బంబు; స
ద్వినయంబొప్పఁగ నాకునర్పణము; భ • క్తిం జేసియున్; నీవు; స
ద్ధన ధాన్యంబులుఁ గల్గి మత్కరుణచే • ధాత్రిన్ శుభంబొందుమీ॥

వ. యివ్విధంబున యానతిచ్చి శ్రీకృష్ణదేవుం డంతర్హితుండ యిననంత మేల్గాంచి భగవద్దర్శనంబునకు హర్షోత్కర్షుండనై; తదుపరి యీ నక్షత్రమాల నొనఁగూర్చితి.

శ్రీ పం చ వ క్త్ర వీ ర హ ను మ తే న మః.

శ్రీగోపాలనక్షత్రమాల

ప్రారంభము.

సీ॥ శ్రీమానినీమణి • చిత్తసారసభృంగ !
చంద్రార్ధధరహిత • శౌర్యసంగ !
వదననిర్జితసోమ ! • వైరివర్గవిరామ !
సుజనవందితనామ ! • సుగుణధామ !
సకలమానీశ్వర • స్తవనీయసత్పాద !
కంజాప్తశశినేత్ర ! • కంధజైత్ర !
శకటదైత్యవిభంగ ! • శయధృతగిరిశృంగ !
పన్నగారితురంగ ! • పాండురంగ !

తే॥ గీ॥ దాసజనతోష శ్రీరామ ♦ దాసపోష !
నన్ను దయయుంచి బ్రోవుమో ♦ నవ్యభూష !
పరమమునిపోషరావికం ♦ పురనివాస
పాకవైరినుతాంఘ్రి గోపాలకృష్ణ॥ 1

సీ॥ నెత్తమ్మిపూచూలి ♦ నెలతనువినుతించి ;
కొక్కుఁతత్తడిరాతుఁ ♦ గొలిచి కొలిచి ;
పుట్టబుట్టినవాని ♦ బొందుగా సేవించి ;
సాత్యవతేయుని ♦ సన్నుతించి ;
నన్నయభట్టుఁదిక్కన్నఁ ♦ బోతన, నెఱ్ఱ
ప్రగడాదిసుకవులఁ ♦ బ్రణుతిఁ జేసి
కుకవులనెల్లనుఁ ♦ గొండాడి; సుకవులఁ
గైవారమొనరించి ♦ కడుముదమునఁ
తే॥ గీ॥ జేయబూనితినీకృతిఁ ♦ జిత్తగింపు;
శ్రితజనానంద ! గోవింద ! ♦ శ్రీముకుంద !
పరమమునిపోషరావికం ♦ పురనివాస
పాకవైరినుతాంఘ్రి గోపాలకృష్ణ ! 2

సీ॥ ఆంధ్రప్రబంధంబు ♦ లరయఁజూడఁగ లేదు,
పంచకావ్యములుఁ బఠించలేదు,
సకలశాస్త్రపురాణ ♦ సంగతుల్ వినలేదు,
కవితావిచారంబుఁ ♦ గాంచలేదు,

శ్రీగోపాల నక్షత్రమాల

వరచిత్రకవితాది ♦ వర్ణనల్ గనలేదు,
సర్వలక్షణములఁ ♦ జదువలేదు,
యనఘులసాంగత్య ♦ మభ్యసించఁగలేదు,
సమయంపుఁబలుకుల ♦ జాడలేదు,
తే॥ గీ॥ నీదుకరుణారసస్ఫూర్తి ♦ నిశ్చయముగ,
నాపయింగల్గ నిట్టి కా♦ర్యములభించె,
పరమముని ॥

సీ॥ గురుతరాంధ్రకవిత్వ ♦ గుణవిశేషుండైన
వెంకయామాత్యుఁడే ♦ వినుతుతాత
వరవిచిత్రకవిత్వ ♦ వాగ్విజృంభణుఁడైన
కోటయామాత్యుఁడే ♦ గుణునితండ్రి
నిరతాన్నదాన వ♦ర్ణిత యశఃకౌముది
పున్నమాంబాసతే ♦ పుణ్యజనని
చెలఁగి కవీంద్ర సం♦కలితమౌ; యామని
పురవరంబే భవ్య ♦ భూరివసతి
తే॥ గీ॥ అట్టి గుడిపూడి వంశ సు♦ధాబ్ధిచంద్రు
మద్గురునిఁ బూర్ణయామాత్యు ♦ మదిఁదలంతు
పరమముని॥

సీ॥ బంగారుతళ్కు దు♦ప్పటిమొలఁ బిగఁగట్టి,
కేలుఁదమ్మినిఁబిల్లఁగ్రోలునిల్పి,

బెడఁగారుగడు నెమ్మి • పింఛెమ్ముఁ దలనుంచి,
చెవినిసంపెఁగపూవుఁ • జివురుదుఱిమి,
సుందరంబుగ మొగ•మందుఁగస్తురిఁ బెట్టి,
వనమాలికల నక్కు • నను నమర్చి,
పెనుమానికములఁ గూ•ర్చిన యుంగరాల్ దాల్చి,
సన్నని సెలగోలఁ • జంకనుంచి,
తే॥ గీ॥ తోడిగోపాలబాలుర•తో మెలంగి,
యాలపిందులఁగాచుచు•నలరు వేల్పు,
పరమముని॥ 5

సీ॥ తొలిజోమునం దెంత • వెలలేనిపున్నెంబు
గణియించెనో తాను • కనులకట్టి
మునుఁదా నలువ వేల్పు • నెనలేని పూజల
మెప్పించి బడసెనో • మేలిపసిఁడి
తనమేన మెఱుఁగిడం • గను శిల్పు సేవించి
వలసెనో జిగిఁగల • తులసిసరము
పం_క్తి రథోర్వీశు • పట్టికఁ శ్రమఁ జేసి
నగడి తానొందెనో • నమ్మిపింఛె
తే॥ గీ॥ మధరముననాన; వెన్నాన; • యాక్కునాన;
శిరమునందాన; నీదరిఁ • జేరఁగాన
పరమ॥ 6

సీ॥ కమలాక్ష! నీనామ ♦ గానంబుఁ జేయని
పాటగాదది కీఱ్ఱు ♦ మోటగాని
శ్రీపతి! నీసేవఁ ♦ జేసి సుఖించని
తనువు కాదది పెద్ద ♦ తరువుఁగాని
కాంచనాంబర! నిన్నుఁ ♦ గన్గొనఁజాలని
కనులుగావవి నీటి ♦ దొనలుఁగాని
దనుజసంహార! నిన్నుఁ ♦ దవిలి పూజించని
హస్తముల్ తరుశాఖ ♦ లరసిచూడ

తే॥ గీ॥ నిన్నుఁదెలియని జన్మంబు ♦ నిశ్చయముగ
వ్యర్థమనితోఁచె నాహృద ♦ యాబ్జమందు
పరమ॥ 7

సీ॥ ఏమేటి; నిర్జర ♦ స్తోమంబునకు, సుధఁ
బోసి దైత్యాళిని ♦ బొంకుఁబుచ్చె
నేధీరుఁడిభరాజ ♦ బాధాపహారియై
గ్రాహగర్వ మడఁచె; నా ♦ గ్రహముమీఱ
నేశౌరి; గోపికా ♦ రాకాధిపాస్యల
కామాంధ తమసంబుఁ ♦ గాకుఁజేసె
నేశూరుఁడాస్రవా ♦ తేశు వేనింకించి
ధైర్యతవార్ధి బంధనమునలిపె

తే॥ గీ॥ అట్టి సమధిక బలశాలి ♦ వనుచుఁ దెలిసి;
నమ్మియుంటిని ననుఁ బ్రోవు ♦ నాగశయన
పరమ॥

సీ॥ కుటిలచేష్టితమైన ♦ ఘోరతాటకఁ గూల్చి
గాధేయు సవనంబుఁ ♦ గాచినావు
ప్రస్తరంబును నీదు ♦ పాదరజంబుచే
శ్రీకంజనిభ నేత్రిఁ ♦ జేసినావు
మాయాకురంగమౌ ♦ మారీచ దైత్యుని
నేకశరంబున ♦ నేసినావు
యసమాన బలుఁడైన ♦ యావాలిఁ దునుమాడి
యినపుత్రునకు రాజ్య ♦ మిచ్చినావు
తే॥ గీ॥ యట్టి భుజవిక్రముండ వీ ♦ వనుచు బుధులు
నుతియొనర్చుట వింటి సద్గతియు నీవె
పరమ॥

సీ॥ నీనామమే; దాస ♦ నికరంబులకు నెల్ల
రాజితంబగు సార ♦ భూజమరయ
నీయభిదానమే; ♦ నిరుపమ దుష్కర్మ
కాననంబునకు, మహానలంబు
నీయాఖ్యయే; శత్రు ♦ నివహ ద్విపాళికి
హర్యక్ష దర్శనం ♦ బనఁగఁదనరు

నీనామధేయంబు ♦ నిర్జరారులకెల్ల
బహుభీషణంబగుఁ ♦ బరఁగుచుండు
తే॥ గీ॥ నహహా? భవదీయ లలితాహ్వ ♦ యంబుమహిమ
పొగడ బ్రహ్మాదిముఖుల శక్య ♦ మగున శౌరి
పరమ॥ 10

సీ॥ అన్నకు వెఱ్ఱి నీళ్ళరుదుమీర నొసంగి
దవిలి క్షీరము వేడ్కఁ ♦ ద్రావినావు
కటివల్వఁ దోఁబుట్టుఁ ♦ గట్టనిచ్చికడింది,
కాంచనాంబరము; మైఁ ♦ గప్పినావు,
యగ్రజునకు; వేగ ♦ హాలమాయుధముఁ జేసి,
బటువుఁగైదువుఁ జేత ♦ బట్టినావు,
తగఁ బెద్దవానికిఁ ♦ దాళధ్వజంబిచ్చి,
తార్క్ష్యపతాకంబుఁ ♦ దాల్చినావు,
తే॥ గీ॥ ధర్మమా? నీకుఁ జేతలుఁ దలఁచిచూడ,
నన్నుఁ బ్రోవవు నీకిది ♦ నాయమగునె,
పరమ॥ 11

సీ॥ పాంచాలిసభలోన ♦ భంగమొందుచునిన్నుఁ ,
బ్రార్థింపఁ గాచితి ♦ వను టబద్ధు,
గజరాజుమకరిచేఁ ♦ గడుబాధనొందుచు,
నినువేడఁ బ్రోచితి ♦ వనుటబొంకు,

హితుఁడుఁ కుచేలుండు • యతిమోదమున నిన్ను
వినుతింప, ధనమిచ్చి • తనుటకల్ల,
ప్రహ్లాదురక్షింప • వరమర్త్యహార్యతఁ,
మైతి వంచనుమాట • యదిహుళక్కి-,
తే॥ గీ॥ యిట్టిచెయ్వులు నిజములో • యిచ్ఛకములో,
నన్నుఁబాలింప సత్యమం• చెన్నువాఁడ,
పరమముని॥ 12

సీ॥ నీవాయారము, నీటు • నీదుచాతుర్యంబు,
గోపికాజనులకు • గొప్పయగును,
నీదుకారుణ్యంబు • నీరాటబాధిత,
మాతంగమునకు; శ్రీ • మహితకరము,
నీచెల్మిసౌభాగ్య • నిశ్చలత్వంబెల్ల,
జంభారిసుతునకు • జృంభణంబు,
నీవిస్ఫురద్బాహు • నిపుణత్వమెల్లను,
నిర్జరాధిపునకు • నిలువనీడ,
తే॥ గీ॥ పరగనీకృపఁజెందని • పరులకేమి,
శ్రేష్ఠతరముగనుండునో • జెప్పుమయ్య,
పరమముని॥ 13

సీ॥ పదియారువేల గో • పస్త్రీల రమియింప,
జారుఁడితండను • జాడదోఁచెఁ

ప్రతిగృహంబున వెన్న • భక్షించుకతమునఁ
జోరుండవనుచు, ని • స్సారమొదవెఁ
దొల్లిజరాసంధుఁ • ద్రెల్పింపభీముచేఁ,
క్రూరచేష్టితుఁడను • కోర్కెఁగల్గె
నమరులకిడి సుధ • నసురుల కిడకుంట,
బక్షపాతివటంచుఁ • బరగఁదెలిసె
తే॥ గీ॥ నిట్టినీచేతలెల్లఁగ • న్పట్టుచుండ
నిత్యసత్యుండవందురు • నీతివిదులు
పరమముని॥ 14

సీ॥ ఆమ్రఫలాకేతు • నలరుచుండుశుకంబు
వలయునే యుమ్మెత • పండులెవుడు
మందారమకరంద • మందుఁదేలెడి,బంభ
రముపోవునే; తుమ్మ • ప్రాకులకును
ఘనమైన శృంగార • వనవిహారిణియగు
చొక్కమా కోయిల • చొరునె యటవిఁ
పూర్ణేందుకౌముది • భుక్తియొనర్చెడి
ఘనచకోరము వనం • బునకుఁ జనునె
తే॥ గీ॥ గానసీభక్తిచే ముక్తిఁ • గాంచునరుఁడు
యితరజేజేలకును మ్రొక్క • నొల్లబద్దు
పరమముని॥ 15

సీ॥ కౌంతేయులనురక్ష • కల్పంబొనర్చుట
పాంచాలిభంగంబుఁ • బాపుటయును
నక్రగర్వమడంచి • నాగేంద్రుఁగాచుట,
ఘన కుచేలునకతి • కలిమి నిడుట
యామ్నాయ తస్కరు • హత మొనరించుటఁ
బరమేష్ఠికినిఁ దొలు • పల్కు లిడుట
సుతుదండనముఁ జేయు • మతిహీనుఁ ద్రుంచుట
నుక్కు కంబమునందు • యుదయమగుట

తే॥ గీ॥ నీకుఁదగు నిట్టి కృత్యముల్ • నెంచి వచింపఁ
బంచముఖునకు వశమె యో • పరమపురుష
పరమముని॥ 16

సీ॥ భవదంఘ్రు లేకదా? • భక్తారిజలదముల్
బాపుట కమిత ప్రభంజనములు
భవదంఘ్రు లేకదా? • భయదకిల్బిష నాగ
తతులకు నీలకం • ధరములరయ
భవదంఘ్రు లేకదా? • భార్గవీ కిసలయ
సౌమ్యహస్తముల నర్చనలఁ గొనుట
భవదంఘ్ర లేకదా? • పరమార్యవరులకు
[illegible]

తే॥ గీ॥ అట్టి నీపాదసేవనం ♦ బనవరతముఁ
జేసినను బ్రోవవేమయ్య ♦ శేషతల్ప!
పరమ॥ 17

సీ॥ శాలాగ్నిగుత్తియు; గో ♦ రాజిఁగాచుటకునై
గోత్రంబు నెవఁడు తా ♦ గొడుగుఁబట్టెఁ
గాననంబు దహించు ♦ కార్చిచ్చు నవలీల
భక్షించె నెవ్వాఁడు ♦ ప్రౌఢిమీఱ
భూపవర్గము చూడ ♦ భూరి బలాఢ్యుఁడై
వైదగ్ధి నెవ్వాఁడు ♦ వడిగఁదెచ్చెఁ
బఱికింప నలువ గో ♦ వారంబుఁగొనిపోవఁ
బ్రతిసృష్టి నెవ్వాఁడు ♦ ప్రతిఘటించె

తే॥ గీ॥ భళిర? నీధైర్య దివ్యప్ర ♦ భావమెన్న
నజభవానీకములకైన ♦ నలవియగు న
పరమ॥ 18

సీ॥ తొలుత నీసతికి నై ♦ దోడాటచేఁగదా
విధుఁడుఁ దా రాజను ♦ వినుతిఁజెందె
ఘనమొప్ప నీపత్ని ♦ గాంచినంత నెకదా
వారాశిరత్న ని♦వాసమయ్యె
దండిగ నీకు నం ♦ దనుఁడౌటఁచేఁగదా
మారుండు సుందరా ♦ కారుఁడయ్యెఁ

దడయక నీస్నేహి ♦ తముఁ జేయ నేఁగదా
కడుఁ గుచేలుఁడు; సిరిఁ ♦ గాంచనయ్యొ
తే॥ గీ॥ సహహా? భవదీయ దివ్యమ ♦ హాత్మ్యమెన్నఁ
దరమె శేషాహికైన; భ ♦ క్తప్రసన్న!
పరమ॥ 19

సీ॥ కత్త్రిసారథివినై ♦ గుఱ్ఱముల్ నడుపుచుఁ
గడిమి పాలనిఁ బ్రోవ ♦ ఘనముఁగాదు
ఘోరాహి శయ్యఁగాఁ ♦ గొనిన కతంబున
ధీరతాయనకీయఁ ♦ దిరముఁగాదు
స్నేహంబు నూహించి ♦ నెఱిఁ గుచేలునిఁ గాంచి
యతనికి ధనమీయు ♦ హితముఁగాదు
కుబ్జావధూటిపైఁ ♦ గొఱలేని మోహివై
త్రివక్రతనుఁ బాపు ♦ దగవుఁగాదు
తే॥ గీ॥ కాన బహు పాపసంగతుఁ ♦ డైనవాని
నన్ను దరిఁ జేర్చిఁ బ్రోచుట ♦ నయము నీకు
పరమ॥ 20

సీ॥ నిలిచినచోటను ♦ నిలువక వర్తించు
భార్గవీదేవినీ ♦ భార్యగాదె
పాంథులఁ బట్టి పె ♦ న్బాధలొనర్చెడి
పంచశరుండు నీ ♦ పట్టిగాడె

కలుషంబనఁ గఁదానుఁ • గామారిశిరమెక్కు
సుర మహానదినీరు • సుతయగాదె
కల్లునీళ్ళనుద్రావు • తెల్లనిమైదంట
యరసిచూడఁగనీదు • యన్నగాదె
తే॥ గీ॥ యారని నీవారిమర్యాద • లన్నిఁదెలిసి
సద్గుణుండని నినుఁబల్కు • సరసమగునె
వరమ॥ 21

సీ॥ నీప్రజ్ఞ; వైతేయ • నివహంబులోపలఁ
దరుణీత్వమొందఁదా • దఱలె? నటకు
నీబుద్ధి; భూమీశ • నికురంబములుఁజూడ
వైదర్భిఁగొనిపోగ • వంగె? నటకు
నీగొప్ప; నిక్కంపు నలఁత యంఘ్రులుఁ ద్రొక్కఁ
బదతాడనముఁజేయఁ • బడియె? నచట
నీశక్తి హేమాక్షు • నేపడంచుటకునై
పందిరూపముఁదాల్చ • బఱచె? నటకు
తే॥ గీ॥ నట్టి సిళ్ళంగములనెల్ల • గుట్టుఁబెట్టి
బెట్టుఁజూపెద వేమయ్యో? • గట్టుఁదాల్ప!
వరమ॥ 22

సీ॥ వివరింపగను లచ్చి • విరివిగ భార్యమై
శ్రీమంతుఁడను కీర్తిఁ • జెలగఁజేసెఁ

శాత్రవభీకర ♦ చక్రమహాయుధమయి
దనుజాంతకుండను ♦ ఘనముఁ దెచ్చె
నద్భుతగుణుఁడు; ప్ర ♦ హ్లాదుండు; భక్తుఁడై
భక్తరక్షణుఁడను ♦ శక్తిఁ దెచ్చె
వైనతేయుండు నీ ♦ వాహనంబై తాను
గరుడవాహనుఁడను ♦ గణుతిఁ దెచ్చెఁ
తే॥ గీ॥ గాన వారలచే నీకుఁ ♦ గల్గె; యశము
తెలియరే? సూరిజనులు నీ ♦ దివ్యబుద్ధి
పరము॥ 23

సీ॥ నిర్జరాధిపవంద్య! ♦ నిరుపమాన గుణాఢ్య!
వారణేంద్రవిపన్ని ♦ వారణాయ!
సనకాది మౌనీంద్ర ♦ సన్నుతచరణాయ!
ఘోరదైతేయ సం ♦ హారణాయ!
హరవిరించి, స్పర్శ ♦ నా, మర, స్మరితాయ!
భక్తసంసేవ్య! సం ♦ పత్ప్రదాయ!
యతులితశత్రు నిర్జిత! శౌర్య నికరాయ!
జనకజాహృదయాబ్జ ♦ షట్పదాయ!
తే॥ గీ॥ శేషశయనాయ! త్రైలోక్య ♦ సేవితాయ!
పాపహరణాయ! వైకుంఠ ♦ పట్టణాయ!
భరమమునికి! 24

సీ॥ అతిగర్వమానసుం • డైన కంసునిఁబట్టి
హతమొనరింపనీ • కలరుఁగాక,
స్తనలిప్తగరళయై • చనుదెంచు; పెనురక్క-
సిని హరింపఁగ నీకె • చెల్లుఁ గాకఁ,
బరికింపముని శాప • బద్ధులౌ మద్దుల,
ధరణిఁగూల్పఁగ నీకె • తగునుగాక,
మార్గాని గదిసిన • మాతంగవిభుప్రాణ,
హరణంబొనర్ప నీ • కబ్బుగాక,
తే॥ గీ పరులు సామర్థ్యులె? యిట్టి • పనులఁ జేయఁ,
గాన నిను నెంచ శక్యంబె? • కమలనేత్ర,
పరమముని॥ 26

—* ఏ త త్ గ్రం థ క ర్తృ వం శా వ ళి *—

సీ॥ ధర, గౌత్తవంశాబ్ధి • తారాధిపతియైన,
సుబ్బయాఖ్యుండను • సుగుణఘనుఁడు,
నరసమాంబను పేర • నలరారుయువతినిఁ
బరిణయంబందియుఁ • బ్రౌఢిమీఱ,
నామెయందత్యంత • నీమమొలర్పంగఁ
బుత్రద్వయము నొక • పుత్రిఁ గనియె,
నందగ్రతనయుండు • బంధురగుణధుర్యుఁ
డును ; పున్నయాఖ్యుఁడు • దనరుచుండు,

తే॥ గీ॥ నతనియనుజుండ, "శ్రీరాముల"నెడివాఁడ,
నర్పితినినీదు కృపను "నక్షత్రమాల"
పరమముని॥

సీ॥ మంగళమస్తు, సామజరాజనుతశీల!
మంగళమస్తు, భుజంగశయన!
మంగళమస్తు, సన్మానిమానసభృంగ !
మంగళమస్తు, మన్మలినభంగ!
మంగళమస్తు, కామారిసన్నుతపాద!
మంగళమస్తు, రథాంగహస్త!
మంగళమస్తు, కోమల దివ్యవిగ్రహ !
మంగళమస్తు, పతంగవాహ!

తే॥ గీ॥ మంగళము నీకు, త్రైలోక్య మహిత తేజ!
మంగళమునీకు, సంశ్రితామరమహీజ !
పరమమునిపోష రావికంపురనివాస,
పాకవైరినుతాంఘ్రి గోపాలకృష్ణ!

సంపూర్ణము.

10711